

[Pelle Voigt]

har mulighed for at medbringe atomvåben. Ministeren har efterhånden flere gange fortalt os, at det kan man sagtens forestille sig kan ske. Folketingets bevægelsesfrihed er ikke indskrænket på dette punkt. Vi vil stadig kunne sige nej til atomvåben, selv om vi tilkalder forstærkninger.

På den anden side må det fremkalde stor bekymring, når ledende militærfolk i NATO-alliancen giver udtryk for det i og for sig forståelige og rimelige synspunkt ud fra deres tankegang, at det ikke vil være rimeligt for dem at sende allierede forstærkninger hertil, der måske skal stå over for en fjende med atomvåben, hvis de ikke selv har mulighed for i en sådan situation at medbringe atomvåben.

Jeg må sige, at jeg var noget rystet over, at ministeren forrige onsdag i spørgetiden i modsætning til tidligere forsvarsminister Søgaard, da vi drøftede spørgsmålet om flyforstærkningsaftalerne, ikke var i stand til eller ikke var villig til at forklare, hvilke fly der var tale om i de nye forstærkningsaftaler efter revisionen og efter udvidelsen af aftalerne. Ministeren var oven i købet ikke direkte adspurgt i folketinget, i stand til noget, som jeg havde anset for helt selvfølgeligt, nemlig at udelukke, at fly fra den amerikanske atomvåbenslagstyrke, Strategic Air Command, og atomvåbenbærende fly fra det amerikanske marinekorps i en krigssituation kunne anvende danske flyvestationer. Ikke engang det var ministeren i stand til at give en forsikring om, og det synes jeg er dybt foruroligende, og jeg håber meget, at vi modtager den forsikring i løbet af meget kort tid.

Sagen er den, at man i praksis fra dansk side hele tiden op til den krig, som vi alle sammen håber ikke kommer, har holdt muligheden åben for og kalkuleret med muligheden for, at vi modtager fremmede forstærkninger med atomvåben. I en sådan situation vil vi komme under et meget, meget voldsomt pres i regeringen og i folketinget i den udstrækning, vi ikke forestiller os et krigsbillede eller et krigsscenario, hvor det simpelt hen er umuligt i praksis at tage folketinget med på råd.

Jeg har forstået, at også tidligere statsminister Anker Jørgensen har været inde på disse betragtninger i en tale, han holdt i Athen den 6. februar i år. Han sagde – og jeg citerer i egen oversættelse:

»Som jeg håber I alle ved, er de nordiske lande faktisk allerede en uformel atomvåbenfri zone. Ingen af de nordiske lande vil acceptere atomvåben på deres jord, men en formalisering gennem en traktat vil efter vor mening sikre, at vi ikke mere eller mindre bliver tvunget til at acceptere atomvåben i en krigssituation.«

Jeg mener, at den bekymring, som tidligere statsminister Anker Jørgensen i sin tale her gav udtryk for, er en meget berettiget bekymring, hvis man bare ved en lille smule om, hvordan konflikter udvikler sig, og især om, hvordan militære kredse forestiller sig at en konflikt, der leder frem til en krig, kan udvikle sig og eskalere. Derfor er det meget tilfredsstillende for os i SF, at dette er et stærkt argument, så vidt vi da har forstået det, fra socialdemokratiets side for at afvise muligheden for at modtage atomvåben på dansk jord.

Allerede i 1980 gennemførte deltagerne i det socialdemokratiske årsmøde en afstemning, hvorved det hidtidige atomforbehold, som havde været gældende i socialdemokratiets politik og dermed i officiel dansk udenrigspolitik, blev ændret ved, at 2 ord, nemlig »i fredstid«, udgik af det socialdemokratiske arbejdsprogram. Altså for 4 år siden besluttede det socialdemokratiske årsmøde, at man skulle arbejde for at sige nej til at modtage atomvåben på dansk jord.

I den debat, vi havde den 11. november 1983 i talrige avisartikler, er dette synspunkt blevet udbygget og bakket op, sat ind i en sammenhæng, som hedder en formalisering: oprettelsen af en atomvåbenfri zone i Norden som et selvstændigt initiativ fra de nordiske landes side, noget, som vi naturligvis hilser velkomment som et stort fremskridt. Det har ikke altid været socialdemokratiets politik at mene den slags ting. Men det, at socialdemokratiet nu mener sådan og altså har ment det i næsten 4 år, skaber en enestående mulighed – når man kender folketingets sammensætning og kender det radikale venstres klare holdning til disse spørgsmål – for en vedtagelse, der stemmer overens med det, som deltagerne i det socialdemokratiske årsmøde i 1980 vedtog.

Den mulighed vil vi naturligvis udnytte, og jeg skal derfor på vegne af socialistisk folkeparti og venstresocialisterne fremsætte følgende: